

בג"ץ 17/2974

בפני בבוד השופטים: א' שחם, ד' ברק-ארז, ג' קרא

קבוע לדין ביום 1.11.17 בשעה 09:00

בבית המשפט העליון בירושלים

בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

- .1 עיריית יוקנעם עילית
- .2 המועצה האזורית מגידו
- .3 ועד מקומי בת שלמה
- .4 עמותה להגנת הסביבה הביאופריה כרמל - מנשה,

ע.ר. 580570604

колоム ע"י ב"כ עו"ד דן נחליאלי, אריאל פישר ואח'

רחוב ביאליק 12, חיפה

טלפון : 04-8668860 פקס : 04-8677629

העותרים

- נגד -

- .1 המועצה האזורית לתוכנו ובניה
- .2 מדינת ישראל - משרד התשתיות הלאומית, האנרגיה והמים
- .3 מדינת ישראל - רשות הרישוי למתקני גז
ע"י פרקליטות המדינה
משרד המשפטים - צלאח א-דין 29, ירושלים
טלפון : 02-6466590 פקס : 02-6467011
- .4 נובל אנרגגי
ע"י ב"כ עזה"ד זינגר שלום ואח'
קרן היסוד 27, ירושלים
טלפון : 02-6220990 פקס : 02-6220999
- .5 איגוד ערים לשימורה על איכות הסביבה שרון כרמל
ע"י עזה"ד אהוד דהאן ואח'
יפו 21, חיפה
טלפון : 04-8667663 פקס : 04-8668233
- .6 המועצה האזורית חוף הכרמל
ע"י עזה"ד תומר מירז
התמר 46, עין איילה
טלפון : 054-8801090 פקס : 077-4335740
- .7 המועצה המקומית זכרון יעקב
ע"י ב"כ עזה"ד שרון ארצי
משרד גروس, קלינהנדLER, חזק, גרינברג ושות' עורכי דין
מרכז עזריאלי 1 המגדל העגול, קומה 38, תל אביב 67021
טלפון : 03-6074590 פקס : 03-6074580

המשיבים

בקשת רשות להשלמת טיעון ו/או להגשת תשובה לתגובה המשיבים 3-1 ולדחיה קצרה של מועד הדיון בהתאם

ביה המשפט הנכבד מתבקש ליתן למשיבה 7 (להלן: "המבקשת") רשות להשלמת טיעון ו/או הגשת תגובה קצרה לתגובה המשיבים 1 – 3, ולדחיה קצרה של מועד הדיון לצורך גיבוש והשלמת הטיעון ו/או התגובה, בין היתר מטעמים נוספים ואחרים מלאה שעמדו בסיסו בבקשת העותרים שנדחתה על ידי בית המשפט הנכבד בהחלטתו מיום 22.10.17 :

ואלו נימוקי הבקשה:

1. ביום 9.10.17 הודיעה המבקשת לבית המשפט הנכבד כי החליפה הייצוג המשפטי בעניינה בהליך הניל וכי הח"מ קיבלה לידי לייצג את המבקשת.
2. בחינה של הח"מ את המידע הרלבנטי לעניין, העלתה כי מאז שהוגשה תגובה המבקשת לעתירה המתוקנת בתאריך 17.7.17, **חל שינוי במסיבות** ונודעו **עובדות חדשות** המצדיקות מתן רשות להגשת טיעונים משלימים מטעם המבקשת ו/או הגשת תשובה קצרה מטעמה לתגובה המשיבים.
3. בנוסף, ביום 4.9.17 הוגשה תגובה המשיבים 1 – 3 לעתירה ועיוון בתגובה זו מעלה צורך חינויי בהגשת התייחסות מוצעה בכתב ביחס לחלק מהטענות המצוינות בה, בין היתר נוכחות הנסיבות והעובדות החדשנות, זאת על מנת לאפשר למבקשת להביא בפניה בית המשפט הנכבד באופן יעיל וממוקד את התייחסותה לחלק קטן אך מהותי מטעמי המשיבים, בטרם מועד הדיון הקבוע ליום 1.11.17.

במסיבות עובדות חדשות;

4. ביום 8.8.17, בסמוך ולפני הגשת תגובה המשיבים 1 – 3 לעתירה, פרסם המשיב 2 – משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים - באתר האינטרנט הרשמי שלו כי הוא הציג בפני המשיבה 1 את תוכנית הפיתוח למאגרים 'כריש' ו'תנין' ובכלל זה הקמה של אסדת טיפול צפה מעל התגלית FPSO (Floating Production Storage and Offloading) במרחך של כ- 90 ק"מ מהחוף (מחוץ למים הטריטוריאליים של מדינת ישראל, בתחום המים הכלכליים) כאשר הטיפול בגעו הטבעי יעשה כולו באסדה הצפה.

עד כאן העבדות שהן בגדר רקע מחייב לצורך הבנת התמונה, אולם העובדה בעלת חשיבות המכרצה לעניינו, היא כי **במסגרת תוכנית הפיתוח שאושרה זה עתה למאגרים אלה ('כריש' ו'תנין'), יישו כל הפעולות הנוגעות לكونדנסט בלבד ים, בתחום המים הכלכליים (מעבר לגבולות המים הטריטוריאליים), ובכלל זה הפרזה וטיפול בكونדנסט, אחסונו והעמסתו על מכלית שתוביל אותו לנמל היעד.**

להלן כתובות האינטרנט של הפרטום של משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים -
<http://energy.gov.il/AboutTheOffice/SpeakerMessages/Pages/GxmsMniSpokesmanOSAug2017.aspx>

5. לשם השלמת התמונה יצוין כי לפי פרסומים בעיתונות הכלכלית, ביום 17.8.30 אישר המשיב

2 את תכנית הפיתוח למאגרים 'כרייש' ו'תנין' הניל.

6. על מנת להמחיש, בתמצית, את החשיבות הגדולה והרלכנטיות של הניסיות החדשות לצורך דיוון והכרעה בהליך דן, יצוין כי בו בזמן **שהמשיב 2 בוחר ואישר חלופה מיטבית של טיפול ואחסון הקונדנסט בתחום המים הכלכליים**, הוגשה תשובה מטעמו לבית משפט נכבד זה לפיה החלופה המיטבית לאחסון אותו חומר ממש, הינה דוקא ביבשה.

7. עוד נבקש להביא בפני בית המשפט הנכבד את **הסתירה** בין אישור המשיב 2 את תכניות פיתוח 'כרייש' ו'תנין' לפיהן העברת הקונדנסט עשו במלויות לנמל, לבין העמדה שהוצגה מטעמו בסעיף 50 לתגובה המשיבים 1 – 3 לעתירה, בה צוין כי העברת במלויות נסלה בשל סיכונים בטיחותיים ובבטיחוניים.

8. אישור המשיב 2 את הובלת הקונדנסט שמקורו במאגרים נוספים במלויות לנמל וזאת לאחר שמלוא הטיפול והאחסון בו יעשה בלבד ים, אף **שומטה את הקרן** תחת העמדה שהוצגה מטעמו בסעיף 59 לתגובה המשיבים 1 – 3, כאשר אסדת הטיפול בגז שמקורו במאגר 'לויתן', ואמורה להיות ממוקמת במרחק של 10 ק"מ מהחוף, וזאת לשורת מאגרים נוספים.

9. משהשלה לגבי החלופה המיטבית לאחסון הקונדנסט לצרכי גיבוי מצויה בלב המחלוקת בין הצדדים להליך זה, ומשעמדת המשיבים 1 – 3 נסורת והקרע תחת נימוקי טענותיהם נשומות עת החלטתו, לאחרונה ממש, **החלטה הפוכה לחלווטין** מההחלטה נשוא עתירה זו – למעשה החלטתו לגבי מאגרים אחרים החלטה התואמת לסעדים המבוקשים בעתרה דנא. זאת מבלי שקיים שנות עובדות רלוונטיות היכולת להצדיק קבלת החלטת סותרות בין מאגר 'לויתן' למאגרים 'כרייש' ו'תנין'.

בנסיבות חדשות אלה מותבקש להיענות לבקשת לביאה זו ולאפשר לבקשת לביאה, אף אם במסגרת תגובה קצרה, בטרם מועד הדיון הקבוע, את העובדות ואת ההתייחסות הדורשיות להכרעה בנושא.

10. בתגובה המשיבים 1 – 3 נטען כי ההחלטה נשוא העתירה דנו היא הכרעה תכוננית שנתקבלה זה מכבר בתום הליך תכנוני מקצועי, ארוך ומפורט שקיים המשיבה 1, הליך שנדרש **לכל** היבטים הסביבתיים, הבטיחותיים, הבריאותיים והבטיחוניים הכרוכים בקביעת מיקומו של מיל האחסון לגיבוי בשעת חירום באתר חגית (סעיף 38 לתגובה המשיבים 1 – 3).

ואולם, הcidזד זה יכולה לעמוד הכרעה תכוננית על אחסון ביבשה, מכוח תמי"א 37/ח ובהתבסס על סעיף הקבוע (שלא לומר מחייב לשיטת המשיבים 1 – 3) אחסון ביבשה, כאשר במועד מאוחר יותר קבוע בית משפט נכבד זה, במסגרת החלטתו מיום 15.12.22. בבעץ 7734/14 כי אין תמי"א זו יכולה לעמוד בבחינת הביקורת השיפוטית מבלי שתינן מכוחה ותעוגן בה עדיפות לטיפול בים!?

וזוק, לאור רדיוס ההשפעה הצפוי מפעילות האסדה, הרי שמיוקמה במרקם של 10 ק"מ מהחוף כמוות כבחירת החלופה היבשתית ואי מתן עדיפות אמיתית להקמת המתקנים בים, כנדרש בתמי"א 37/ח ועל ידי בית משפט נכבד זה.

גם בעניין זה תבקש המבוקשת לטעון קוצרות בכתב במסגרת השלמת טיעון ו/או תגובה לתגובה המשיבים 1 – 3.

טעות משפטית עמדה ביסוד החלטות מכירעות והובילה לשרשורת של החלטות שגויות;

11. עובדת חמורה ורבת משמעות נוספת אשר נקבעה לבקשתך אך ביוםים אלה בלבד עם החלפת הייצוג בתיק, נוגעת לכך שביסוד ההחלטה המקצועית לאוורה בדבר 'פסילת' החלופה הימית ובחירה החלופה היבשתית תחתייה טעות משפטית אשר יש לעקרה מן השורש הן ביחס לנושא אחסון הקונדנסט והן בכלל.

12. משבבקשת רשות עסקין, יzion באופן הקצר ביותר האפשרי כי כל שרשרת קבלת ההחלטה אשר פסלו את החלופה של אחסון הקונדנסט באסדה שבלב ים, התבשלה על הסברת כי החלופה זו אינה אפשרית משום שדין מדינת ישראל לא חלים, כאמור, באזורי הקיימות המצויים בימים הכלכליים. אלא שסבירה זו שגوية היא ודין מדינת ישראל, לרבות דין התכנון והבנייה והדין הכלכליים הכלכליים, חלים גם חלים בימים הכלכליים של מדינת ישראל.

דא עקא, כי על יסוד טעות משפטית זו, נתבססה ההחלטה כי ככל שברצון המדינה להחיל על מירב הפעולות הכרוכות בהפקת הגז הטבעי את דין מדינת ישראל בכל וдин התכנון והבנייה בפרט (רצון נכון ולגיטימי לכשעצמו) – שומה עלייה להעדיף חלופות המזויות בתחום המים הטריטוריאליים של המדינה (להבדיל מהמים הכלכליים שלה) או ביבשה, שם ברור היה לכולם כי חלים דין התכנון והבנייה.

כך באו לידי ביטוי הדברים בדו"ח החוקר שמונה לעניין מכוח חוק התכנון והבנייה :

"מייקום המכול הימי בתכנית נקבע בתחום המים הטריטוריאליים של מדינת ישראל. לפיכך לא נבחנה חלופת מייקום בתחום המים הכלכליים, בסמוך למקום ההפקה של הגז הטבעי." (דו"ח חוקר תמי"א 37/ח 4.3 סעיף 14.5.14, 27.5.14)

ובהמשך :

"תשובה עורכי התכנית לטענה שהטיפול בגז עמוק הים לא נבחנה היא שמדובר הבהיר של קידוח לויתן הוא במרחיק 190 ק"מ מקו החוף, מוחוץ למים הטריטוריאליים של מדינת ישראל ומוחוץ לתחום שחוק התכנון והבנייה חל עליו." (דו"ח חוקר תמי"א 37/ח 27.5.14 סעיף 3 עמוד 18)

וכיתרופה' לאי היכולת (המודומה) להחיל את חוקי מדינת ישראל על אסדת ההפקה, קבוע החוקר :

"יחד עם זאת, אני ממילץ לקבל את טענת המשגינים שיש מקום את האסדה עד כמה שאפשר רחוק מהחוף ... מתקני קבלה וטיפול בגז טבעי למרחב הימי יוקמו למרחק הרוב ביותר האפשרי מקו החוף, מבחינה טכנולוגית, מטעמי בטיחות האוכלוסייה, נצפות ומזעור ההשפעה על הסביבה הימית והחופית, ללא קשר לנקודת הבנייה בחוף." (דו"ח חוקר תמי"א 37/ח 27.5.14 סעיפים 2,3 בעמוד 20)

העתק עמודים רלוונטיים מתוך דו"ח חוקר מיום 27.5.14 מצ"ב לבקשתך זו ומסומן cnscfp 1.

13. אלא שהלכה למעשה, לא קיימת כו"ם (כפי שלא הייתה קיימת בעבר במועד קבלת החלטות נשוא העטירה וגיבוש דוח' החקיר הנ"ל) כל מנעה משפטית להחיל את חוקי מדינת ישראל על אסדת ההפקה – או כל מתקן קשור לצורך העניין – גם אם זו תמורה בתחום המים הטריטוריאליים.

14. עוד בשנת 2013, זכה הנושא להכרעה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה בחוחות דעת מטעמו אשר הופצה לכל הייעצים המשפטיים של משרד הממשלה. בחוחות הדעת נקבע כי יש להחיל את החוק הישראלי על כל פעילות המתבצעת באזוריים הימיים שמיועדתקדם את ניצול אוצרות הטבע מקרקע הים, כך :

”4. העמדה המשפטית אותה נביס בוחות דעת זו היא כי הרגולציה הישראלית על תחום הגז והנפט, דיני הגנת הסביבה והחוקים הפיסקאליים של מדינת ישראל חלים באזוריים הימיים. דינים אלה חלים הן על קרקע הים ותת-הקרקע על המתקנים המיועדים לחיפוש אוצרות הטבע והפקתם מקרקע הים וכן על כל פעילות המיוועדת לקידום אוצרות טבע מקרקע הים”. סעיף 4
בעמוד 1 בחוחות הדעת”

העתק חוחות הדעת של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה מצ"ב לבקשה זו ומסומן נספח 2.

15. מכאן,ברי כי הדינים הישראליים הרלבנטיים חלים בוגע לאסדה הממוקמת במים הכלכליים של ישראל ונכוון הדבר גם לגבי מתקנים נלוויים אליה, וכי השיקול, שהיה בעל משקל מכריע, לפיו בתחום הטריטוריאליים לא תוכל המדינה להחיל את דיני התכנון והבנייה (ו/או כל דין ישראלי אחר, לצורך העניין), הייה שגוי מיסוזו.

16. בכך יש כדי לשמות את הקרקע תחת ההחלטה שלא לבחור בחופת לב ים שהתקבלה על יסוד שיקול זה, ובעניין מהותי זה מבקשת המבekaש להשלים טיעונית.

17. במאמר מוסגר יצוין כי אף המשיבה 4 הכירה זה מכבר בתחולת הדין הישראלי על פעילותה בתחוםי המים הכלכליים, ולראיה בקשوتה לקבלת היתר הזרמה שפכים לים מאסדת ימרי B, הממוקמת בתחוםי המים הכלכליים של מדינת ישראל, והיתר הזרמה שנתקבש על ידה ונתקבל לקידוח החיפוש שנעשה במ Lager 'לויתן' עצמו המצוי אף הוא, כידוע, בתחוםי המים הכלכליים של מדינת ישראל, והכל כנדרש על פי חוק מניעת זיהום הים מקורות יבשתיים, התשמ"ח – 1988 ותקנות מניעת זיהום הים מקורות יבשתיים, התש"נ – 1990.

העתק הודיע על מסירת היתר הזרמה לים לאסדת ימרי B' ואסדת לויתן 4 (קידוח חיפוש מצ"ב לבקשה זו ומסומנים נספחים 3 ו- 3ב בהתאם).

18. משהוسر החסם המdomה מפני חלופת מיקום מתקני הקבלה והטיפול בגז הטבעי בתחוםי המים הטריטוריאליים, הסביר והנכון הוא כי המשיבים יפעלו בהתאם לרוח ולגוף החלטות החקיר: **למקם את כל מתקני הקבלה והטיפול ומכוון קל וחומר גם האחסון – במרחב הרוב ביתר האפשרי מקו החוף.** מיקום אסדת ההפקה במרחב של 10 ק"מ מהחוף ואחסון הקונדנסט על היבשה, עומדים בסתייה גמורה לכך.

סיכון סמכיות המשרד להגנת הסביבה על פי דין;

19. בד בבד עם החלפת הייצוג, וקריאת תגבות המשיב 4 לעתירה כאילו כבר בחודש פברואר עתידות להתחילה לבדוק עפר ובכך מתעדת המשיבה 4 לקבוע 'עובדות בשטח', נתגלתה **סתירה קשה ובلتוי ניתנת ליישוב** בין קידום הליכי התכנון והבנייה לבין העדר קבלת היתר פליטה לאסדה המחויב אף הוא על פי דין, והכל נעשה תוך סיכון סמכיות המשרד להגנת הסביבה בנוגע לבחינת הבקשה להיתר פליטה, בלבד ממלא לא תוכל האסדה לפעול.
20. יצוין כי כל האמור להלן הינו מבלי לגרוע מהטענה, אשר העובדות לגביה נתרבו למבקש בימים אלה ממש, כי מלבチילה עצם ההחלטה במקום את אסדת הטיפול במרחק של 10 ק"מ מהחווף ולא בתchromי המים הכלכליים סמוך למיקום הבאר שגואה ופסולה מיסודה בשל הטעות המשפטית שהיוותה שיקול מכירע בהחלטה זו, כמפורט לעיל.
21. כך או כך, המבקשת תבקש להשלים את טיעוניה בהקשר זה וחסיבות העניין נובעת מעצם טיבו של המחדל לו עלולה להיות השפעה קריטית ובلتוי ניתנת לתיקון על בריאות וחיי תושבי המבקשת והאזור.
22. לשם מחשת חסיבות העניין ומתן רשות למבקשת להשלים טיעוניה בעניין זה, יצוין בתמצית הrukע המשפטי והעובדתי הדרוש לעניין -

סעיף 17 לחוק אויר נקי תשס"ח – 2008 (להלן: "חוק אויר נקי") קובע את האיסור להתקין מקור פליטה טעון היתר אלא מותוקף היתר פליטה, כדלקמן :

"17 (א) לא יתקין אדם מקור פליטה טעון היתר, לא יחזיקו, לא יפעילו ולא ישתמש בו, ולא ירש לאחר לעשות כן, אלא אם כן יש לו היתר פליטה תקף ובהתאם לתנאיו".

(ההדגשה הוספה על ידי הח"מ)

הנה כי כן, קבע המחוקק לא רק איסור להפעיל או להשתמש במקור פליטה טעון היתר אלא מותוקף היתר פליטה, כי אם הקדים וקבע כי כלל וכלל לא ניתן יהיה להתקין – קרי לבנות – כל מתקן טעון היתר, אלא מכוחו של היתר הפליטה.

מכאן, כי קבלת היתר הפליטה הינו שלב קודם ומחויב על פי חוק, טרם תחילת בניית המקור טעון היתר הפליטה – הוא בענייננו – האסדה וכל המתקנים הקשורים בה ו/או בפעולתה (כגון מיכל אחסון הקונדנסט שנוצר במסגרת פעילות האסדה).

לא לモותר לציין שניים אלה – ראשית, כי מטרתו של חוק אויר נקי היא להביא לשיפור באיכות האויר בישראל ולצמצם את רמת זיהום האויר. חוק אויר נקי הוא אחד מן החוקים החשובים שתוקקה מדינת בתחום איכות הסביבה, אם לא החשוב מכלם. שנית, כי למייבב ידיעת המבקשת – טרם ניתן היתר פליטה הנדרש כאמור לעיל.

ודוק! מנגנון היתרי הפליטה הוא הכליל העיקרי במינשוח חוק אויר נקי, וכך שומרה סעיף 1 לחוק – היתר פליטה הינו כלי דרוש בלבד לא יכול המבוקש להפעיל מוקור פליטה טעון, אף לא להתקינו.

והנה בעניינו, מקודמים הליכי קבלת היתרי בניה למתקנים, אמירות ברוח 'הדףורים עוד רגע עולים לשטח' נשמעות ונכתבות, והכל **ambil שניתן היתר פליטה כדין**, תוך סיכון סמכיותו של הממונה על מתן היתרי פליטה ממשרד להגנת הסביבה, בכל הנוגע לשיקול דעתו הבסיסי האם להיענות לבקשת מתן היתר פליטה, או לסרב לה ותוך הצרת סמכותו לקבוע תנאים מחמירים בהיותה, אם ימצא לנכון. סמכותו וסקול דעתו של הממונה מעוגנים היטב בסעיף 20 (א) לחוק אויר נקי הקובע כדלהלן:

"**יהוגשה בקשה, ישקול הממונה אם ליתן היתר פליטה, לתתו בתנאים או לסרב לעתו.**"
(הזהגהה הוספה על ידי החלטה)

23. מתן היתר בניה לאסדה ולאחסון הקונדנסט הנוצר במסגרת פעילותה, במקומות המוצע, לפני שהממונה על מתן היתרי פליטה ממשרד להגנת הסביבה החלים את בחינת הבקשה והכריע בה, אינה מתאפשרת עם החובה של מבקש היתר הפליטה להציג – וחובתו של הממונה לבחון – את החלופות הטכנולוגיות המיידניות לפעולות האסדה למרחק של 10 ק"מ מהחוף לעומת מיקומה בלב ים, ולהקמת מיכל לאחסון קונדנסט ביבשה – בפרט.

בקשר זה יזכיר כי לבקשתנו נודעו אך לאחרונה נתונים רשמיים שפורסמו על ידי המשרד להגנת הסביבה, מהם עולה כי שעור הפליטות לאויר של חומרים הידועים כבעלי פוטנציאל לגרימת נזק בריאותי חמור בנקודות ההפקה בקידוח 'תמר' גדול בשיעור של פי 40 מאשר הפליטות כתוצאה מפעילות בת היזוק בחיפה. יש לחתה בחשבון כי היקף ההפקה במ Lager 'לויתן' צפוי להיות כפול משוער ההפקה במ Lager 'תמר'. עבודות אלה הן בעלות השפעה קריטית על היקף הפליטות החומרים המזהמים והמסוכנים לציבור ולסביבה.

מכאן, מتابקש כי בית המשפט הנכבד יכיר בחשש העמוק, המתבסס על עובדות שפורסמו באתר הרשמי של המשרד להגנת הסביבה ואי אפשר דchia קצחה של הדיון לצורך השלים בחינת העבודות הנ"ל והציגן באופן מלא בפני בית המשפט הנכבד,טרם הכרעתו בנושא חי אדם.

להלן כתובת האינטרנט של הפרטום של משרד להגנת הסביבה -

נתונים של נובל תמר (תאריך העברת הדיווח - 26/06/2017

http://www.sviva.gov.il/PRTRIsrael/Pages/ParitMifal.aspx?LPF=Search&WebId=cf6f4651-da33-45df-8e4a-fbbd2d018f7d&ListID=168FBEA1-54C2-4245-984B-BF33EE5BA5B9&ItemID=30814&FieldID=MafteachDivuach_GxS_Text

נתונים של בז'ין (תאריך העברת הדיווח- 19/07/2017)

http://www.sviva.gov.il/PRTRIsrael/Pages/ParitMifal.aspx?LPF=Search&WebId=cf6f4651-da33-45df-8e4a-fbbd2d018f7d&ListID=168FBEA1-54C2-4245-984B-BF33EE5BA5B9&ItemID=33038&FieldID=MafteachDivuach_GxS_Text

הנה כי כן, רק לאחר שפורסמו הנקודות של בז"ן – מאוחר למועד בו הוגשה תגובת המבקשת לעתירה המתוקנת – התבהרה לתושבי המבקשת חומרות הסיכון הנשקף להם.

הנקודות המפורסמים ידי המשרד להגנת הסביבה מעידים מאליהם כי הקמת אסדת ההפקה ובכלל זה מיכל האחסון המתוכנן באתר חגייה, צפויים להביא באופן מיידי לכך שאזרע המבקשת יփוץ באחת לאזרע מוכה זיהום אויר על כל המשמעויות הנודעות לכך מבחינה פגיעה בבריאות הציבור וחויי אדם.

24. זאת ועוד, מכיוון שעדיין לא קיבלת אישור להתקנת האסדה, קרי – קבלת היתר פליטה, ממילא לא יהיה צורך באחסון קונדנסט, מה הטעם בתחילת עבודות עפר חוץ מאינטראס המשיבים 1-4 לקבעת עבודות שטח? תוך ניסיון בלתי לגיטימי להציג את צעדי הממונה על מתן היתר פליטה בבוואו לדון ולהחליט האם להיענות לבקשתה, וגם אם כן – באילו תנאים?

יתר על כן, בחינה ראשונית של המידע המפורסם לציבור במסגרת הליך הבקשה להיתר הפליטה מצויה כפי הנראה בראשיתו, ואנו נראה כי חלו בו ליקויים יסודיים. בהקשר זה יאה לציין כי זכותו של הציבור, בוודאי זה הנמנה על תושבי המבקשת, להיות שותפים להליך הבקשה להיתר פליטה והדבר מעוגן היבט בסעיף 21 לחוק אויר נקי כלשהו:

"21. (א) בקשה למtan היתר פליטה וכל מסמך נלווה אליה, וכן כל מסמך נוספים הנוגע אליה שהוגש לממונה לאחר הגשת הבקשה, לרבות חוות דעת שנמסרו לממונה כאמור בסעיף 18(ד) יפורסמו באתר האינטרנט של המשרד ויועמדו לעיון הציבור במשרד הממונה ממועד הגשתם; בפרסום כאמור יצוין קיומו של מידע שהוחלט שאין לפרסמו ויצתוו הטעמים לכך, לפי סעיף קטן (ד)(1) או (2), לפי העניין, למעט אם קבוע הגורם הביטחוני הבכיר כי צוין קיומו של המידע שהוחלט שאין לפרסמו לפי סעיף קטן (ד)(1) עלול לפגוע בביטחון המדינה.

[...]

(ה) כל אדם רשאי להגיש לממונה העורות לעניין טוויות היתר פליטה בתוך 45 ימים ממועד פרסום ההודעה לפי סעיף קטן (ב); העורות שהוגשו יפורסמו באתר האינטרנט של המשרד.

[...]"

(ההדגשה הוספה על ידי הח"מ)

על יסוד העורות הציבור רשיי הממונה על היתר פליטה לשוב לבקשת למtan היתר.

ברי, כי בנסיבות כאלה בהן ידחה הממונה את הבקשה למtan היתר פליטה, יתריתר ממילא הצורך במיכל האחסון נשוא העתירה. **קידום הליכי הבניה בנסיבות אלה בלתי סביר** באופן קיצוני.

25. בדיקה עדכנית של המצב העובדתי מעלה כי הליך שיתווך הציבור טרם מוצחה ובנסיבות הנוכחות אף אין יכול להתקיים כדי משנה בבקשתה להיתר פליטה אשר פורסמה, כולל חלקים רבים אשר הווחרו ללא כל הסבר (בניגוד להוראות 21 (א) לעיל) ועל כן לא ניתן לקבל ולבחון את מלאה המידע המופיע בה.

העתק מכתב נלווה לבקשת להיתר פליטה לאסדת לויתן מיום 13.11.16 מצ"ב לבקשת זו ומסומן כנספה 4.

26. המבקשת שומרת על זכותה לטעון כל טענה ולנקוט בכל הילך, לרבות כלפי המשרד להגנת הסביבה, בהקשר לנושא היתר הפליטה, אולם משהובדות והמסגרת המשפטית בוגר לנושא זה נודעו לה בימים אלה ממש, מבקשת היא בשלב זה אך את המבוקש בcourt.

27. לאור האמור, תבקש המבקשת להשלים טיעוניה על מנת למנוע מצב בלתי חוקי ובلتוי סביר באופן קיצוני בו הלכי התכנון ובפרט הלכי הבניה יתקדמו כעובדות בשטח, שעה שהיתר פליטה – בולדינו ממלא לא ניתן להתקין את המתknim – אין.

קיומו של צורך חיוני להתייחס לעמדת המשיבים 1- 3 בתגובהם לעתירה;

28. עמדת המשיבים 1 – 3 בתגובהם, כאילו העובדה כי במסגרת תמ"א 37/ח יועדו שטחים ביבשה, בין היתר לצורך אחסון קונדנסט, משמעה כי אחסון קונדנסט יכול להיעשות אך ורק במסגרת שטחים אלה ביבשה עומדת בסתיRNA מוחלטת להחלטת בית משפט נכבד זה בגין 14/7734 לפיה אי מתן עדיפות מובהקת ומפורשת לטיפול מרבי בים וברוחק מירבי מהיבשה אינו עומד ב מבחן הביקורת השיפוטית ובשל כך תוקן סעיף 6.2 לתמ"א.

29. משתוקנה תמ"א 37/ח באופן המKENA, מפורשות, מתן עדיפות לטיפול מרבי בים, יש לקרוא את כל הוראותיה של תכנית זו, ובפרט ובכל זה את הוראות סעיף 4.2.2 ג בתמ"א 37/ח (עמ' 16 לתמ"א 37/ח) המיעד שטחים ביבשה לאחסון קונדנסט כך שמתן היתר לשימוש ביעוד זה ביבשה הינו חלופי ובעדיפות נמוכה לאחסון בים.

30. בלתי סביר באופן קיצוני יהיה לפרש את סעיף 4.2.2 ג בתמ"א 37/ח (עמ' 16 לתמ"א 37/ח) אשר נוסח טרם פסיקת בית משפט נכבד זה ותיקונה של התמ"א בהתאם, בה יעלם כליל מפסיקת בית המשפט הנכבד בגין 14/7734 ותיקונו העיקרי של התמ"א הקובל מתן עדיפות לטיפול מרבי בים.

31. לאור הנسبות המפורחות מעלה, מותבקש בית המשפט הנכבד להתייר למבקשת להגיש השלמת טיעון ו/או תשובה קצרה לתגובה המשיבים, בפרק זמן אשר יקבע על ידי בית המשפט הנכבד.

32. המבקשת סבורה כי על מנת להשלים את טענותיה כנדרש, לאור המפורט לעיל, ולמען הסדר הטוב ולייעול ההליך, לרבות הדיון עצמו, מותבקש כי השלמת הטענות תיעשה בקצרה בכתב ולצורך כך, יתבקש בית המשפט לדוחות דוחית קצרה את הדיון בעתירה בהתאם ליוםנו.

33. עמדות הצדדים:

ב"כ המשיבים 1 – 3 : טרם התקבל מענה עד למועד הגשת הבקשה דנא.
ב"כ המשיבה 4 : "המשיבה 4 מותנגדת בתוקף לבקשת, מהסיבות שהተנגדה לבקשת קודמות, אשר נדחו על-ידי בית-המשפט הנכבד. על כך תבקש המשיבה 4 להוסיף את הדברים הבאים: המשיבה 7 הגישה זה מכבר את תגובתה לעתירה המתוקנת באמצעות ב"כ הקודם, עוזיד מירז. לטענה צורפו ייפוי כוח מטעם המשיבה 7 וכן תצהיר של ראש המועצה המקומית. לאחרונה החליטה המשיבה 7, מטעמים שאינם מפורטים בבקשתה, על החלטת ייצוג בעתירה, וכעת היא מבקשת בשל כך את דוחית הדיון, לצורך "השלמת טיעון". מעיוון בפרטיו "השלמת הטיעון" שנכללו בבקשתה עולה, שלא מדובר כלל ב"השלמת טיעון", ואפיו לא בתגובה חדשה, אלא, הלהה למעשה, בעתירה חדשה. על-פי ההלכה העקבית, ככל

החלפת עורך דין איננה עילה להארכת מועדים ולדוחית דיןונים, ודאי מקום שבו עורך הדין הקודם הגיע את כתבי הטענות, והחליט על מינוי עורך דין חדש, נועתה במועד שמאפשר לו להתכוון לדין. יתר על כן, משhogשה תגובת המשיבה 7, תמציתה של הבקשה אינה רק ליתן זמן להתארגנות בשל החלפת עורך הדין, אלא בקשה לכטיבה מחדש של התגובה על כל המשתמע לכך. למשיבה 4 לא ידוע על סדרי דין המאפשרים התנהלות מעין זו. גם לגופו של עניין, לאחר עיון ولو אפלו חתוף בפרטיו "השלמת הטיעון", עולה כי למעשה מדובר לא ב"השלמת טיעון" כנטען, ואך לא במתן תגובה לשוגשה, אליה אמרה להתייחס המשיבה 7 כמשיבה. מדובר בכתיבת עתירה חדשה, תחת המטריה של החלפת עורך דין, שמטבע הדברים, כל העובדות והנסיבות חדשות לו. למען הסר ספק, מעבר לפן הדיזוני של הבקשה התמורה, גם גופו העניין, הטענות שהמשיבה 7 מבקשת "להשלים", אין רלבנטיות לעתירה. חלקן נדוע והוכרע כבר בהליכים קודמים, חלקן מופנה כלפי הילכי תכונן שהסתתרו זה מכבר, ויתרת הטענות חסרת בסיס ושגויה. בנסיבות אלה, המשיבה 4 תבקש לדוחות את הבקשה, ולהחייב את המשיבה 7 בהוצאות"

ב"כ המשיב 5 : טרם התקבל מענה עד למועד הגשת הבקשה דנא.

ב"כ המשיבה 6 : מסכים לבקשת

ב"כ העותרים : מסכים לבקשת

34. לאור האמור יתבקש בית המשפט הנכבד להיעתר כמבוקש.

35. מן הדין והצדק להיעתר לבקשת

שרון מדל ארצוי, עו"ד

ב"כ המבקשת

היום, 25 אוקטובר, 2017 תל-אביב

נספחים
תוכן עניינים

<u>עמוד</u>	<u>שם הנספה</u>	<u>סימון</u>
12	העתק עמודים רלוונטיים מトוק' דוויח חוקר מיום 27.5.14	1
15	העתק חוות הדעת של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה	2
27	העתקי הודיעו על מסירת היתר הזרמה לים לאסדת ימרי B' ואסדת לווייתן 4 (קידוח חיפוש)	3 א'-ב'
30	העתק מכתב נלווה לבקשה להיתר פליטה לאסדת לווייתן מיום 13.11.16	4

נספח 1

העתק עמודים רלוונטיים

מתוך דוי"ח חוקר מיום

27.5.14

עמוד 12

משרד הפנים מינהל התכנון

תמי"א/ 37/ ח

קבלת וטיפול בוגז טבאי מתגליות בים ועד
מערכת הוהלכה הארץית

דו"ח חוקר

מוגש למועצה הארץית לתכנון ולבניה
ע"י גدعון ויתקוון

מאי 2014

לצריכו של יוזם מסוים. הקצתה שטחי קרקע ביבשה כרוכה בניצול השטח ובבנייה על פי לוח זמנים המוסכם מראש.

המלצת החוק:

1. אני ממליץ לדחות את ההשגה שהתקנית אינה אפשרת טיפול מלא בגז בים בסמוך למקום הפסקה. עם זאת, כדי למנוע ספק, אני ממליץ להוסיף לדברי המבוא לתכנית (בסיוף של הפסקה השלישייה) שהתקנית אינה חוסמת אפשרות טיפול בגז הטבעי בים והוא מאפשרת את הטיפול בגז הטבעי ביבשה.
2. אני ממליץ לקבל בחלוקת את ההשגה שהצבת אסדות הטיפול מול קו החוף למרחק של 7.5 ק"מ תגרום למפגע נופי ולקבל את תשובה עורך התקנית שלא ניתן להימנע מהעמדת אסדה להקטנת לחיצים בהזרמת הגז לתהום היבשה. יחד עם זאת, אני ממליץ לקבל את טענת המשגים שיש למקם את האסדה עד כמה שאפשר רוחק מהחוף. בהתאם לכך אני ממליץ לתקן את התקנית באופן שהסימן בתכנית לא ימנע למקם את האסדה בטווח של 15 – 20 ק"מ מקו החוף.
3. אני ממליץ לקבל את ההשגה לסעיף 1.5.2 ולהוסיף בהוראות התקנית הוראה: "מתוקני קבלה וטיפול בגז טבעי למרחב הימי יוקמו למרחוק הרבה יותר האפשרי מקו החוף, מבחינה טכנולוגית, מטכלי בטיבות האוכלוסייה, נצפות ומצורע להשפעה על הסביבה הימית והחופית, ללא קשר לנקודת הכנסתה בחוף".
4. אני ממליץ לדחות את הטענה ש"חולופה 9", חלופת הטיפול בגז באזור פי הבאר לא נבחנה ועל כן לא זכתה לעדיפות. שבדברי המבוא נוספת הערכה שהתקנית מוגבלת לטיפול וחולכת הגז הטבעי בתחום שחוק התקנון והבנייה חל עלייו וכי אין בתכנית התייחסות לטיפול בגז הטבעי בתחום המים הכלכליים של ישראל. מקום הבאר של קידוח לויתן הוא למרחק 190 ק"מ מקו החוף, מחוץ למים הטריטוריאליים של מדינת ישראל ומהוץ בתחום שחוק התקנון והבנייה תל עליו.
5. אני ממליץ לדחות את ההשגות המבוקשות למניע טיפול בגז הטבעי ביבשה. ההחלטה היכן יטופל הגז הטבעי כרוכה בבחירה המתאים (יעוד הקרקע), התנאים להקמת המתקן (תנאי רישי או התיiter) ותנאי הפעלה (הרישון). ייעוד הקרקע הוא בתחום תכנית המתאר, הרישי הוא בסמכות רשות הרישי למתקן גז והרישון הוא בסמכות שר התשתיות והאנרגיה. תמיा 37/ח מאזנת בין רכיבים אלו. אני ממליץ על כן לדחות את ההשגות המבוקשות להתערב בשיקול המסור על פי חוק משק הגז הטבעי לשער התשתיות הלאומית, האנרגיה והמים ומנהל רשות הגז. הערעור או ההשגה על החלטות של אלו הוא במסגרת משפטית אחרת.
6. אני ממליץ לקבל את ההשגה לסעיף 6.12. בהוראות התקנית ולתקן או למחוק את הסעיף מההוראות. מסעיף 6.12 מסתמע שאין לטפל ולאחסן קונדנסיט באזור הפקט הגז אלא ביבשה בלבד. אין לשולול את האפשרות שייצוא הגז יהיה ישירות מאוניות FPSO או אסדת טיפול צפה, ללא צורך בחולכת הגז למתקני הטיפול שבתחום התקנית ואין גם לשולול מראש שהטיפול בגז המוזרם מאתר הקידוח לישראל לטופל באזור פי הבאר. מה עוד, שעל פי הוראת סעיף 6.2(ג) המשמן העיקרי לחלוקת הפיתוח בים וביבשה יאשר בסמכות מנהל רשות הגז הטבעי.

נספח 2

**העתק חווות הדעת של המשנה
ליועץ המשפטי לממשלה**

עמוד 15

מדינת ישראל

משרד המשפטים

מחלקה ייעוץ וחקיקה

(כלכלי-פיסקלי)

ירושלים: ד' שבט, התשע"ג

15 בנואר, 2013

תיקנו: 803-10-2009-001407

סימוכן: 803-99-2012-086085

אל: היועצים המשפטיים למשרדיה הממשלה

הណון: דין החל באזוריים הימיים

מבוא - עיקרי חווות הדעת

1. בים התיכון מתבצעת פעילות ענפה בפיקוחה של מדינת ישראלiae לאיתור אוצרות הטבע בקרקעית הים, הפקתם והובלתם לישראל. מדובר בעיקר בקידוחים למציאת גז טבעי והפקתו. לצד קידוחים אלה מבוצעים גם קידוחים למציאת נפט. הפעילות מתבצעת על פי היתרים, רישיונות וחזוקות שמעניקה המדינה.¹
2. חלק מפעולות זו מתבצע בשטחי הים התיכון הכלולים במים הטריטוריאליים של מדינת ישראל.² אולם עיקר הפעולות מבוצע בשטחי הים שמעבר למים הטריטוריאליים, המכונים במשפט הביןלאומי "המדף היבשתי" (Continental Shelf) או "האזור הכלכלי הבלדי" (Exclusive Economic Zone). ההדרה שונה כמעט במעט קיימת בדיין הישראלי - "השתחים התת ימיים". לצורכי חווות הדעת אין להבחנה בין המונחים משמעות מעשית. לפיכך, בחווות הדעת נenna אזוריים אלה - "האזורים הימיים".
3. בעת האחרונה התקבלו משרד המשפטים מספר פניות לגבי תחולות דין הישראלי באזוריים הימיים במנגנון תחומים ובעיקר בהיבטים סביבתיים ובהיבטי מס.
4. העמדה המשפטית אותה נבסס בחווות דעת זו היא כי הרגולציה הישראלית על תחום הגז וחנפט, דיני הגנת הסביבה והחוקים הפיסקלליים של מדינת ישראל חלים באזוריים הימיים. דינם אלה חלים הן על קרקע הים ותת-הקרקע על המתקנים המיועדים לחיפוש אוצרות

¹ ראו לעניין זה חוק הנפט, התשי"ב-1952; כן רואו חוק משק הגז הטבעי, התש"ב-2002 הדן בהסדרת ההייבות השונות של הטיפול בגז הטבעי לאתר איתורו ולබות - אחסונו, הולכתו וחלוקתו.

² חמים הטריטוריאליים של המדינה מכונים גם "ימי החופין". רואו: חוק מימי חוףן, התשי"ז-1956 וחוק הפרשנות, התשמ"א-1981.

הטבע והפקתם מקרקע הים וכן על כל פעילות המועדת לקידום הפיקת אוצרות הטבע
מקרקע הים.

5. הבסיס להחלה הדין הישראלי בהקשר זה הוא בראש ובראשונה חוק השטחים התת-ימיים, התשיי-ג-1953 (להלן - חוק השטחים התת-ימיים או חוק) בהתאם לפרשנותו הთכליתית של חוק זה. לחופין, ניתן להחיל את הדין הישראלי באזוריים הימיים מכוח פרשנות תכליתית של חוקים ישראלים פרטניים מבלי להיווש לחוק השטחים התת ימיים.
6. יוזגש כי חוות הדעת אינה עוסקת כלל בRibonot של מדינת ישראל על האזוריים הימיים. כמו כן, חוות הדעת אינה קובעת קביעות לגבי תחולת הדין הישראלי פולו באזוריים אלה.
7. העמדה המוצגת בחוות דעת זו מעוגנת עמדת שהוצאה בעבר על ידי משרד המשפטים ואנו נמסרה בעלפה במסגרת פורומים שונים. כמו כן, ניתן למצוא ביטוי לעמדת זו בחוות הדעת המשפטית אשר צורפה כנספה להמלצות הוועדה לבחינות המדיניות הפיסקאלית בנושא משאבי נפט וגז בישראל בשנת 2010.³
8. משרד המשפטים מקדם את הצעת חוק האזוריים הימיים אשר עתיד לקבע הסדר כולל ועדייני תחולת הדין הישראלי באזוריים הימיים. מטרתה של חוות דעת זו היא לבחיר את המצב המשפטי עד לחקיקת החוק.
9. חוות הדעת נכתבת יחד עם עו"ד אורן תמיר ועו"ד יערה לMBERGER-KINER ממחלתת ייעוץ וחקיקה (כלכלי-פיסקל), בשיתוף עו"ד איתן אפטר, עו"ד דנה דאייג ועו"ד חילה אקרמן ממחלתת ייעוץ וחקיקה (בינלאומי).

החלת הדין הישראלי מכוח חוק השטחים התת-ימיים

10. על פי חזקה משפטית הנינתה לסתוריה, הדין הישראלי חל בשטחי מדינת ישראל.⁴ עמד על כך בית המשפט העליון בציינו:⁵

"גבولات תחולתו של דין הישראלי זהים, בדרך כלל,
לגבולהה של המדינה".
11. אחד החריגים המוכרים לכל דבר תחולתו הטריטוריאלית של המשפט הישראלי מתקיים כאשר יש בחוק הוראה מפורשת המכילה אותו מעבר לגבולותה של מדינת ישראל.⁶

³ ראו פסקה 9لاحות הדעת המופיעה כנספה ב' לדוחה הוועדה המצויה באתר משרד האוצר בכתבות: <http://www.mof.gov.il/BudgetSite/Reform/Pages/PhysicsPolicy.aspx>

⁴ ראו: אהרן ברק פרשנות במשפט; פרשנות החקיקה 578 (התשנ"ג); בג"ץ 279/51 אמסטרודס י' שר האוצר, פ"ד (2) 945, 971 (1952); בש"פ 5379/02 מקסימוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 178, 181 (2002)..

⁵ ראו: בג"ץ 2612/94 שער נ' מפקד חוות צה"ל ביהודה ושומרון, פ"ד מ(3) 680, 675 (1995) (להלן - עניין שער).

⁶ ראו: עניין שער, שם.
רתי צלאח א-דין 29, ת.ד. 49029, ירושלים 91490 טל. 02-6466409 טל. 02-6467032 סימוכין: 803-99-2012-088086

12. בחינת החקיקה הישראלית מלמדת כי היא כמעט ואינה כוללת הוראת תחולת מפורשת לגבי האזוריים הימיים שמעבר לגבולות הטריטוריאליים של המדינה. ניתן למצוא דברי החקיקה בודדים בלבד הקובעים במפורש הוראות בעניין זה.⁷

13. עם זאת, הדין הישראלי כולל הוראת חוק מפורשת המתיחסת לסוגיה שלפנינו. הוראת החוק יוצרת מעין הסדר מסגרת בהקשר זה. מדובר בחוק השטחים התת-ימיים. החוק קובל כי:

- "1. (א) שטח מדינת ישראל יכול את קרקע הים וההת-קרקע של השטחים התת-קרקע של השטחים התת-ימיים הסמוכים לחופי ישראל, והם מחוצה למים הטריטוריאליים, עד היכן שעומק חמים שמעליהם מאפשר את ניצול אוצרות הטבע שבשטחים אלה.
- (ב) שום דבר האמור בסעיף קטן (א) לא יפגע באופקים של המים שמעל לשטחים התת-ימיים הללו, ושמוחץ למים הטריטוריאליים של ישראל כימי לב-ים".

14. על פי החוק, שטח מדינת ישראל כולל גם את "קרקע הים וההת-קרקע של השטחים התת-ימיים הסמוכים לחופי ישראל" עד היכן שעומק חמים שמעליהם מאפשר את ניצול אוצרות הטבע שבשטחים אלה.

15. החוק עוסק בשטח מדינת ישראל". לצורך חוות דעת זו אנו עוסקים באחת הנגורות של קביעת שטח מסוים כשטח מדינת ישראל והוא החלט הדין הישראלי לגבי אותו שטח.⁸ זאת, בהתאם לתפישה עלייה עמדנו קודם ולפיה "גבולות תחולתו של חווון הישראלי זים, בדרך כלל, לשטחי המדינה".

16. בקביעה כי החוק הישראלי חל באזורי הימיים אין ذה. יש להבין אילו זינים חלים באזורי הימיים ומהו היקף תחולתם.

17. פעולות החיפוש וההפקהabis הינן מורכבות ביותר. אוניות מבצעות סקרים לצורך איתור נקודות פוטנציאליות לקידוח. אסדות החיפוש שוחות בנקודות חיפוש מסוימת זמן קצר יחסית, עד מספר חודשים. בזמן זה הן מחוברות לקרקע לפחות בנקודות הקידוח. חלק מאסדות החיפוש מכונה 'אסדות צפות' (floating platforms). לאחר איתור השדה נבניםabis מתקני תשתיות ומונחים צינורות על קרקע הים לצורך חובלת הגז. כמו כן מצויותabis בים מתקני המכונה אסדות קבע - Fixed Platforms. לצד אלה אסדות הפקה, המכונות בשפה המקצועית 'אסדות קבע'. Fixed Platforms. קיימים מתקנים נוספים כגון מתקני בניה והרמה וכלי שיט המניחים את הצינורות בקרקעbis הים. בעתיד יתכן שימוש אף במתקני הנזלה של הגז.

⁷ לחקיקה המחייבת עצמה על האזוריים הימיים שמעבר לגבולות המדינה, ראו: חוק האחריות לפיצוי נקי זיהום בשם, התשס"ד-2004. לחקיקה הקובעת במפורש כי היא אינה חלה על האזוריים הימיים שמעבר לגבולות המדינה, ראו: חוק שמירות הסביבה החופשית, התשס"ד-2004.

⁸ התפישה לפיה הtoutzachah הנלווה להכללת שטח מסוים בגבולות מדינת ישראל היא החלט הדין הישראלי היא תפישה מבוססת בשיטת המשפט הישראלי. ראו למשל: סעיף 2(ט) לחוק נכי נפקדים, התש"ג-1950; סעיף 1 לחוק נCSI המדינה, התש"א-1951.

18. המהלך אותו נבקש לבסס בחוות דעת זו מתייחס בעיקר לפרשנותו תכליתית של המונח "קרקע הים" בחוק השטחים התת-ימיים. פרשנות זו מתבססת על הייחודיות של הפקת אוצרות הטבע מקרקע הים ומורכבותה.

19. בהתאם לפרשנות זו, הדין הישראלי הרלוונטי יחול על קרקע הים ותת-הקרקע ועל כל מתקן המיועד להשגת המטרה של ניצול אוצרות הטבע. כמו כן יחול דין הישראלי על כל פעילות הקשורה לקרקע הים המיועדת לקיום ניצול אוצרות הטבע המזוהים בקרקע הים אשר אליהם מכון החוק.

חיקף התחולת של חוק השטחים התת-ימיים - כוונתו הסובייקטיבית של החוק

20. בדברי ההסבר שצורפו להצעת חוק השטחים התת-ימיים נאמר כי:

"בימים כי באב התש"יב (11 באוגוסט 1952) פרסמה הממשלה מנשר בשו לשונו:

הוואיל וחיקירות מדיניות שנערכו בזמן האחרון מרמזות על מציאותם של אוצרות מינרליים ושראר אוצרות טבעי בשטחים התת-ימיים הסמוכים לחופי ישראל; והוואיל ומן הרצוי לנקוט פעולה לשימורם של אוצרות אלה ולהבטחת מציאותם לצרכי מחקר, ניצול ופיתוח בעתיד; וכמה מדיניות אחרת נקבע פعلاה לקיים שיפוט בשטחים התת-ימיים הסמוכים לחופיו; לפיכך מצהירה ממשלה ישראל ומודעה ברבים לאמור:

1. שטח מדינת ישראל יכול את קרקע הים ותת-הקרקע של השטחים התת-ימיים הסמוכים לחופי ישראל, והם מחוץ למים הטריטוריאליים, עד היכן שעומק המים שמעליהם מאפשר את ניצול אוצרות הטבע בשטחים אלה.

2. שום דבר האמור בסעיף 1 לא יפגע באפיקים של המים שמעל לשטחים התת-ימיים הללו ושמוחץ למים הטריטוריאליים של ישראל, כמיili לב ים.

החוק המוצע בא לשלב את הוראות המנשר במערכת המשפט הפנימי של מדינת ישראל".

21. דברי ההסבר להצעת החוק מלמדים באופן ברור על כך שהתכלית שעמדה נגד עני החקוק בחוקקו את חוק השטחים התת-ימיים היתה להסמיד את הגורמים הרלוונטיים במדינה ישראל לפעול לצורך "שימוש" של אוצרות הטבע הטמונה בקרקע הים ו"להבטחת מציאותם לצרכי מחקר, ניצול ופיתוח בעתיד".

22. החוק היה ער לכך שאוצרות הטבע המذוברים מכווים בשטחים שימושיים לגבות הטריטוריאליים של המדינה. אך נוכח העובדה ש"כמה מדיניות אחרות נקבע פعلاה לקיים שיפוט בשטחים התת-ימיים הסמוכים לחופיה", סבר החוק כי על מדינת ישראל לפעול בדומה ולהחיל את סמכוותיה ביחס לשטחים אלה.

23. יש לראות חוק זה על רקע התנהלות דומה של מדינות שבאותן שנים החלו לגבות פרקטיקה לרכישת זכויות באזוריים הימיים מעבר למים הטריטוריאליים.⁹ פרקטיקה זו החלה להתגבש עוד בשנת 1945. אז הכריזה ארצות הברית בהכרזה היידועה כ"הכרזות טרומן" על זכויותיה במדף היבשתי הסמוך למימי החופים שלה.¹⁰ מדינות רבות חלכו בדרך כלל אל ארצות הברית ופעלו בדרך דומה, עד לגיבוש אמנת המדף היבשתי בשנת 1958 (להלן - אמנהת המדף היבשתי), אליה נורחיב להלן.¹¹

24. חוק השטחים התת ימיים מבטא, אפוא, עמדת המחוקק שלפיה החלטת הדין הישראלי הינה נחוצה והכרחית על מנת להבטיח את שימוש אוצרות הטבע וניצולם המועיל. הפעולות בקשר לניצול אוצרות הקרקע מתבצעת באמצעות המחוברים אל הקרקע או פועלם בזיקה לקרקע.

25. לכן, ברור כי כוונתו הסובייקטיבית של המחוקק הייתה להחיל את הדין הישראלי גם על אותם מתקנים ופעילות אשר יקדמו את הפיכת משאבי הטבע לominatorים "לצרכי מחקר, ניצול ופיתוח בעתיד" ואך להחיל את הדין הישראלי על ניצול המשאבים כשהדבר יהיה אפשרי מבחינה טכנולוגית. יש לזכור כי כבר בעת מתן הכרזות טרומן היה ברור שניצול אוצרות הטבע המצוים בקרקעית הים יצריך שימוש במתקנים המקיים זיקה אל הקרקע והיכולים לחלץ את המשאבים הטמונהים בה.

26. אשר על כן, כוונתו הסובייקטיבית של המחוקק תומכת בפירוש של המונח "קרקע הים", באופן שככל גם את המתקנים המצוים על פני הים וזה מאפשר את ה"מחקר, ניצול ופיתוח בעתיד" של אוצרות הטבע הטמונהים בקרקע הים.¹²

⁹ לתיאור ההתפתחות ההיסטורית מתרכזות טרומן ועד לימיינו ראו: A: *Historical Perspective in THE LAW AND THE SEA; ESSAYS IN MEMORIAL OF JEAN CARROZ* (1987) PROCLAMATION 2667 - POLICY OF THE UNITED STATES WITH RESPECT TO THE NATURAL RESOURCES OF THE SUBSOIL AND SEA BED OF THE CONTINENTAL SHELF (Sep. 28th, 1945)

¹⁰ <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=12332>

¹¹ CONVENTION ON THE CONTINENTAL SHELF 1958. ראו גם דברי הייעש המשפטלי לממשלה אז ח' כהן בדיון בפני ועדות חוקה, חוק ומשפט של הכנסת הצעת חוק השטחים התת-ימיים, התשי"ב-1952 לקרים שניה ושלישיית יום 28.1.1953. מציין הייעש המשפטלי לממשלה אז באופן מפורש את הפרקטיקה הנוגנת ביחס לאזוריים הימיים ובפרט את הפרקטיקה באורה"ב. עד הוא עומד על כך שנותה הצעת החוק הוגשה בחתימת בנסוחים של תיקיה דומה שעשתה בrhoתני העולם נושאיהם.

¹² הנחתה חמוצה בנסיבות דעת זו הינה כי מבחינה לשונית המונח "קרקע הים" בהקשר החוק שלפנינו כולל משמעות תכליתית שאינה כוללת אך ורק את המקרקעין עצמו. ראו למשל סעיף 1 לחוק המקרקעין הכלל בהגדרת "טקרקען" ובו את כל המחוابر "חויבור של קבוע, זולות מחוברים הניגנים לחפרזה". למשמעות הנודעת למונח "מחוابر של קבוע" ולמורבותה הכרוכה בכך ראו: יהושע יוסמן דינגן - חלק גלילי 140-143 (1993).

היקף התחוללה של חוק השטחים התחתנים - תכליתו האובייקטיבית של החוק

27. בוחנת לשונו של החוק והתכלית הסובייקטיבית שעמדת מאחרורי אינה מסיימת את התהילין הפרשני. יש לפנות עתה לתכליתו של החוק ולפרשו על פיה.¹³

28. הפעולות המתבצעת באזוריים הימיים לצורך הפתק אוצרות הטבע מקרקע הים נעשית על פי משטר רישוי של מדינת ישראל. אוצרות הטבע שייכים לציבור הישראלי ומופקים לצרכיו.¹⁴

29. אוצרות הטבע מועברים רובם ככולם אל שטח מדינת ישראל, וגם אם בעתיד תלך מאוצרות הטבע ייוצאו לחו"ל, תכלית הייצוא היא לשרת את ההפקה לצורכי מדינת ישראל.¹⁵

30. אולם בכך לא די. הפעולות כושלת באזוריים הימיים עלולות להיות תוצאות קשות בראש ובראש עבור תושבי מדינת ישראל וזאת מן הבחינה הסביבתית, מבחינה צורכי האנרגיה של מדינת ישראל, מבחינה כלכלית ו מבחינות נוספות.

31. נימוקים אלה מצביעים על קשר הדוק של הפעולות באזור זה למדינת ישראל ומביאים לתוצאה ברורה של הכרה בפועלות פיקוח של המדינה על הנעשה באזוריים הימיים, הן בקריעת הים והן בمتפקידים המיועדים לחיפוי אוצרות הטבע והפקתם. בכך יש לצרף את הצורך בהחלטת המשפט הפלילי הישראלי על הפעולות באזוריים הימיים, על מנת להביא לכך שהפעולות הנעשית באזור זה תמוסה לצורכי הציבור בישראל - הבעלים של אוצרות הטבע.¹⁶

32. הפתק אוצרות הטבע מקרקע הים היא הפקה ייחודית ומורכבת. היא מצריכה שימוש במתקנים ובטכנולוגיות המסוגלים להתגבר על המרחק בין פניהם לבין פניהם של אוצרות הים. מדובר במתקנים וכיולות הנדרשים לצורך חיפוש, הפקה, הולכה, הגנה על הים מפני זיהום, שימור אוצרות הטבע ועוד.

33. ייחודיות זו מחייבת מענה משפטי באמצעות פרשנות תכליתית של הוראות החוק. על מנת לתגשים את תכלית החוק יש צורך בהחלטת הדין הישראלי בהיבטים הרלוונטיים לחוות דעת זו על קרקע הים וגם על כל פעילות המיועדת לקידום הניצול של אוצרות הטבע מקרקע הים. פעילות מעין זו יכולה להתבצע בין באמצעות מתקנים המוחברים לקרקע הים ובין בדרכים אחרות המיעדות לקידום ניצול אוצרות הטבע מקרקע הים.

¹³ לפירוש חקיקה על פי תכליתה ראו: בג"ץ 6728/06 עמותת "אומץ" נ' ראש ממשלת ישראל, פסקה 25 (לא פורסם, 30.11.2006); בג"ץ 4585/06 ועד משפטות הרוגי אוקטובר 2000 נ' שר הפטנס, פסקה 18 (לא פורסם, 24.10.2006) ; אחריו בראק פרשנות תכליתית במשפט 195 (2003).

¹⁴ ראו בג"ץ 3734/11 דיזיין נ' הכנסת ישראל (טרם פורסם, 15.8.2012 (להלן – עניין דיזיין)).

¹⁵ ראו בעניין זה דוח' הוועדה לבחינת מדיניות חמשלה בנושא משק הנו הטבע בישראל, עמ' 8 פורסם ביום רביעון 12.9.2012 ; זמין בקישור הבא: <http://energy.gov.il/Subiects/NG/Documents/NGReportSep12.pdf>.

¹⁶ ראו: עניין דיזיין, פסקה 22.

תיקו' התחולת של חוק השטחים הימיים - פרשנות על פי המשפט הביןלאומי

34. כלל הוא כי את הדין בישראל יש לפרש, ככל הניתן, בהתאם למשפט הביןלאומי.¹⁷ כך בכלל וכך במיוחד ככל שמדובר בחוק השטחים הימיים היונק את מקורותיו משלבים מוקדמים של התפתחות המשפט הביןלאומי לגבי האזורים הימיים. יש לפרש אפוא חוק זה בהתאם לעקרונות דיניים כפי שהתפתחו מאז חקיקת החוק.

35. המשפט הבינלאומי מעניק למדינת ישראל כמדינה חוף, סמכויות באזוריים הימיים בקשר רחבה של נושאים. סמכויות אלה מוסדרות הן באמנת המדף היבשתי משנת 1958 שמדינת ישראל הינה צד לה והן באמנת הים משנת 1982 (להלן - **אמנת הים**).¹⁸

36. בחוות דעת זו נتمكن באמנת הים אשר הינה העדכנית יותר מבין השתיים. אולם נציין כי כבר באמנת המדף היבשתי קיימת הסדרה מפורשת המעניקה למדינות החוף זכויות ריבוניות בקרקע וסמכות להקים במדף היבשתי מתקנים לצורך חיפוש של אוצרות טבע והפקתם. אמנהת המדף היבשתי אף קובעת כי מתקנים אלה יהיו תחת סמכות השיפוט של מדינת החוף אשר אף רשאית לחקים סבבים "אזור בטוחן" עד למרחק של 500 מטר מן המתקן.¹⁹

37. אמנהת הים כוללת הסורה עדכנית של הזכויות ב"מדף היבשתי". מדינת ישראל אינה צד לאמנה זו, אך מדינת ישראל מקבלת על עצמה את הוראותיה המנהגיות של אמנהת הים, לרבות ההוראות הנוגעות לאזוריים הימיים.²⁰

38. על פי אמנהת הים, המדף היבשתי הוא מונה משפטים המתאר את המדרון בשולי היבשה של מדינת החוף הנמשך מתחת לפניו הים עד למרחק של 200 מייל ימי מחוץ המדינה או עד למקום שבו תל שניוי חד בזווית השיפוע.²¹

39. למדינת החוף זכויות ריבוניות בלבדית לנצל ולפתח את אוצרות הטבע שבמדף היבשתי. זכות בלבדית זו אינה דורשת הכרזה מצדה של מדינת החוף.²²

40. למדינת החוף יש זכות בלבדית להתריר קידוחים במדף היבשתי ולהסדיר קידוחים אלה.²³ האמנה אף מסדירה את זכותה של מדינת החוף וסמכותה להסדיר את הפעולות באיסת מלאכותיים וכן במתקנים ובמבנים המצוים מעל למדף היבשתי. סמכות ההסדרה משתרעת

¹⁷ ראו: בג"ץ 2599/00 ית"ד - עמותת חורים לילוי תסמנת דין נ' שר החינוך, פ"ד נ(5) 834, 846 (2002); בב"ץ 4542/02.

ראו: "קו לעובד" נ' ממשלת ישראל, פ"ד ס(1) 346, 386 (2006).

UNITED NATIONS CONVENTION ON THE LAW OF THE SEA 1982.

¹⁹ ראו סעיף 5(2)-1(4) לאמנת המדף היבשתי.

²⁰atumdo המנחה של האזר והכלכל הכלכלי ראו: רובי סיבל המשפט הבינלאומי; פרק 18 - זיני הים 394 (2003); M. Shaw INTERNATIONAL LAW 582-583 (6th edition, 2008).

²¹ ובכל מקרה, לא מעבר ל- 350 מייל ימי מחוץ המדינה. ראו הגורת מדף יבשתי בסעיף 76 לאמנת הים. כללים מיוחדים מסדרים את חלוקת המ竊ים היבשתיים בין מדינות שכנות. ראו סעיף 83 לאמנת הים.

²² ראו סעיף 77 לאמנת הים.

²³ ראו סעיף 81 לאמנת הים.

הן על רגולציה של הפעולות בمت�נים והן על התחומיים הפיסකליים הרלוונטיים למתקנים אלה.²⁴

41. לצד הסדרת הזכויות במדף היבשתי אمنت הים מסדירה אף את זכויות וסמכויות מדינת החוף באוצר הכלכלי הבלתיי.²⁵ האזור הכלכלי הבלתיי משתרע עד מרחק של 200 מייל ימי מהחוף, אלא אם הוסכם אחרת בין המדינות שלחן אזוריים גובלים.²⁶

42. על פי אمنت הים, מדינת ישראל בהיותה מדינת חוף נהנית מ"זכויות ריבוניות" (sovereign rights) באוצר הכלכלי הבלתיי במגרון רחב של תחומיים,²⁷ ובכלל זה - ניצול, מחקר, שימור וניהול של משאבי הטבע המצוים באוצר זה.²⁸

43. לצורך הנחתת "זכויות ריבוניות" אלה אمنت הים מוסיפה ומעניקה למדינות החוף גם "סמכות שיפוט" (jurisdiction) ביחס לאיים מלאכותיים, מתקנים ומבנים אחרים באוצר הכלכלי הבלתיי וכן ביחס לשמירה והגנה על הסביבה הימית.²⁹

44. הוראת סעיף 60 לאمنت הים - החלה על האוצר הכלכלי הבלתיי וגם על המדף היבשתי³⁰ - מדינה באופן מפורט את הסמכויות של מדינות החוף במתקנים. לעניין זה קובע סעיף 60(1) כי:

"In the exclusive economic zone, the coastal state shall have the exclusive right to construct and regulate the construction, operation and use of:

...
(b) Installations and structures for the purposes provided for in article 56 and other economic purposes".

כמו כן, קובע סעיף 60(2) לאمنت הים באותו עניין כי:

²⁴ ראו סעיף 80 לאمنت הים המפנה לסעיף 60 המתיחס לחסדרת הפעולות באוצר הכלכלי הבלתיי בתחוםים אלה.

²⁵ לתיאור החתפות ההיסטוריות של המושג האוצר הכלכלי הבלתיי רואו: S. N. Nandan, *The Exclusive Economic Zone: A Historical Perspective in THE LAW AND THE SEA; ESSAYS IN MEMORIAL OF JEAN CARROZ* (1987)

²⁶ רואו הנדרות בסעיף 55-57 לאמנת הים.

²⁷ רואו סעיף 56 לאמנת הים הנדרעת ל"זכויות ריבוניות" אלה רואו: Gail Osherenko, *New Discourses on Ocean Governance: Understanding Property Rights and Public Trust*, 21 J. ENVTL. LAW AND LIT. 317, 340 (2006)

²⁸ קיימת מחלוקת בשאלת האם הוראותיה האופרטיביות של אمنت הים ביחס ל"אוצר הכלכלי הבלתיי" מקבלות תוקן בהיעדר הכרזה מתאימה (proclamation) על ידי מדינת החוף. לטעמו, למחלוקת זו אין ממשות מעשית לצורך חוויה הדעת של פליניינ, ואთ משני טעמים: ראשית, הדיוון שערכו בתרומות המשפט הביןלאומי לעומם נעוד לסיעו ככללי פרשוני לצורך פרשנות דין ישראלי מקומי. שאלת ההכרזה רלוונטית למישור היחסים הבין לאומיים. שנית, בשל המאפיינים היגיאנוגרפיים של הים התיכון ונאה כי כולל קיימת חפיפה בין המדף היבשתי לאוצר הכלכלי הבלתיי. לצורך חווות דעת ופרשנות הדין הישראלי הפנימי אף הוראות האמנה החולות על המדף חיבשתי, שאין דורשת כל הכרזה, מביאות לתוצאות דומות.

²⁹ רואו סעיף (b) 56 לאמנת הים.

³⁰ רואו ה"ש 23 לעיל.

"The Coastal State shall have the exclusive jurisdiction over such artificial islands, installations and structures, including jurisdiction with regard to customs, fiscal, safety, and immigration laws and regulations..."

45. מהאמור עולה כי אמנה הים מכירה ב豁免ה של מדינת ישראל ובזכותה הבלעדית כמדינה חוף במונון היבטים הכרוכים בפעולות המתקנים המצוים באזורי הכלכלי הבלעדי, ובכלל זה ההיבטים הפליסקאליים והסביבתיים של פעילות זו.

46. האמנה אינה מבחינה בין מתקני חיפוש למתקני הפקה. הוראות האמנהחולות לגבי כל סוג המתקנים המשמשים לצורך מימוש הזכויות ותחסניות על פי האמנה. מתקנים אלה כוללים גם מתקנים בעלי יכולת ניירות, ככל שהם פועלים באותו עת למימוש הזכויות ותחסניות של המדינה החוותית על פי האמנה.³¹

47. סקירה קצרה זו של הוראות אמנה הים מלמדת כי החלטת המשפט הישראלי העוסק בחפקת משאבי הטבע הטמונים באזורי הימיים, בהגנת הסביבה ובהסדרה הפליסקאלית של הפעולות המבוצעת באזורי אלה, תואמת את הדין הבינלאומי.

48. עוד עולה מההוראות המשפט הבין לאומי עליה כי למדינת ישראל ישנה סמכות להקים מתקנים באזורי הימיים לצורך חיפוש אוצרות טבע והפקתם; להחיל עליהם את הדין הישראלי; להסדיר את פעולתם ולהחיל עליהם מטר פיסקאלי ישראלי. כמו כן זכotta של מדינת ישראל להסדיר את כל פעילות הקידוחים באזורי הימיים.

49. לכן, יש לפרש את חוק השטחים התת-ימיים - ואת המונח "קרקע הים" הכלול בו - גם בהתאם להוראות אלה של המשפט הביןלאומי. פרשנות זו לצד פרשנות העולה מכוננותו הסובייקטיבית וכוונתו האובייקטיבית של המחוקק מביאות למסקנה דומה. מסקנה זו נובעת גם מpeculiarities של החקיקת אוצרות הטבע מקרקע הים באזורי הימיים.

50. המסקנה היא כי יש להחיל את הדין הישראלי הרלוונטי באזורי הימיים על מתקני החפקה והקידוח שהם חלק מ"קרקע הים" המצויה בשטח מדינת ישראל. כמו כן יש לפרש את החוק כמיhill את החוק הישראלי על כל פעילות המבוצעת באזורי הימיים שמייעודתקדם את ניצול אוצרות הטבע מקרקע הים.

³¹ ראו לדוגמה החלטה משנת 1989 של ארגון ה-IMO (International Maritime Organization), הדנה באזורי בטחון שביב מתקני קידוח תוך התייחסות לטעיפים 60 ו-80 לאמנת הים. בחלוקת כתוב בהערות שוליים פרשנית (בעמ' 288) כי: "For the purposes of this resolution mobile offshore drilling units (MODUs) used for exploratory drilling operations offshore are considered to be vessels when they are in transit and not engaged in drilling operation, but are considered to be installations or structures when engaged in drilling operations". AviL@Justice.gov.il 91490 91490 803-99-2012-088086 רח' צלאח א-דין 29, ת.ד. 49029, ירושלים 02-6466409

51. כאמור, תוצאה זו עולה בקנה אחד עם המשפט הבינלאומי ואין להתפלה, אפוא, כי מדיניות אחריות מחייבת את דיניתן בדרך דומה למחלוקת בחוות דעת זו, המבוססת על פרשנותו של חוק מסגרת להחלת הדין הישראלי באזוריים הימיים.³²

הדין הישראלי באזוריים הימיים - פרשנות חוקים פרטניים

52. עד כה עסקנו בפרשנות חוק השטחים התוטים ימיים. אולם פרשנות חוק זו אינה הדרך היחידה לבחינת החלת הדין הישראלי באזוריים הימיים.

53. החזקה שלפיה המשפט הישראלי חל רק בגבולות המדינה איננה חזקה חלוצה. כפי שכבר צוין לעיל, מזובר לכל יותר בחזקה הניננת לסתירה.

54. אכן, הפסיקה עמדה על כך שחזקת זו אינה נסורת בנסיבות וכי:

"לשם כך נדרש כי תוכנו של החוק יתייבב, במפורש או מכללא, תחולוה אכטרא-טריטוריאלית."³³

עמדתנו היא כי בכלל הנוגע לתחומי המשפט בהם מתמקדת חוות הדעת חזקת התחוללה הטריטוריאלית של החוקה בישראל נסורת באמצעות הכלים של הפרשנות התכליתית.

55. התכלית שתומכת בהחלת הדין הישראלי בתחוםים בהם עוסקת חוות הדעת פורטה לעיל בהרחבה. תכלית זו ייחד עם עקרונות המשפט הבין לאומיים מהווים כלים פרשנויים התומכים בסתירותה של חזקת התחוללה הטריטוריאלית של החוקה.

56. על כן, ככל שחוק ישראלי פלוני בתחוםים בהם עוסקת חוות הדעת מאפשר זאת (למשל בכך שהוא אינו כולל הוראה מפורשת הסותרת את החלת הדין בישראל על האזוריים הימיים) יש לפניו מבחינה תכליתית ובהתאםה לדין הבינלאומי. פרשנות זו תוליך במקרים אלה לקביעה כי חזקת התחוללה הטריטוריאלית של החוקה נסורת וכי אותו החוק חל גם באזוריים הימיים.

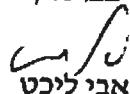
³² ראו לדוגמה: סעיף 20 ל- Oceans Act 1996 (קנדה); סעיף 9(1) ל- Maritime Zone Act 1994 (דרום אפריקה); סעיף 27 ל- Territorial Sea, Contiguous Zone, and Exclusive Economic Zone Act 1977 (ניו זילנד).

³³ ראו: עניין מקסימוב, פסקה 3 לפסק דעתה של השופטת טי שטרסבורג-כחן. AviL@Justice.gov.il , 02-6467032 , 02-6466409 , 91490 , רח' צלאת א-דין 29, ת.ד. 49029, ירושלים 91490 סימוכין: 803-99-2012-088086

סיכום

57. על פי הדין כו"ם ועד לחקיקת חוק האזוריים הימיים, החוק הישראלי הנוגע להסדרות החיפוש, ההפקה והחולכה של אוצרות הטבע, להגנה על הסביבה ולהסדרת התחומות הפיסקאלי חל גם באזוריים הימיים. הוא חל על קרקע הים, תאורה הים וכן על המתקנים המשמשים באופן ישיר ועקיף לחיפוש, הפקה והחולכה של אוצרות הטבע המצויים באזוריים הימיים. הדין הישראלי הרלוונטי לחווות דעת זו חל על פעילות המתבצעת באזוריים הימיים המכוננת לקידום הפקת אוצרות הטבע מקרקע הים.

58. לפיכך, מקום שבו חקיקה מסוימת בתחוםים הרלוונטיים לחווות הדעת קובעת במשמעות כי היא חלה על שטחי מדינת ישראל, יש לראותה כחלקה גם על האזוריים הימיים. כך הדבר, לדוגמה בחלק מהחקיקת המס אשר קובעת כי הכנסתה הנינטת לשומה על פי הוראות הדין היא בכלל הכנסת שנצמחה "בישראל".³⁴ מקום שבו החקיקה שבה עוסקת חוות הדעת "שותקטית" בכל הקשור לתחולתה הטריטוריאלית, יש לפרש אותה כחלקה גם באזוריים הימיים.

ברכה,

 אבי ליכט

משנה ליועץ המשפטי לממשלה
 (כלכלי-פיסקל)

שר המשפטים : העתקים :
 היועץ המשפטי לממשלה
 המשנים ליועץ המשפטי לממשלה

³⁴ ראו למשל סעיף 2 לפקודת מס הכנסת [נouth חדש].
 רוח צלאח א-דין 29, ת.ד. 49029, ירושלים 91490 טל 02-6466409, טל 02-6467032
 סימוכין: 803-99-2012-088086
 AviL@Justice.gov.il

נספח 3 א'-'ב'

**העתקי הودעה על מסירת
היתר הזרמה לים לאסדת
'MRI B' ואסדת לוויתן 4
(קידוח חיפוש)**

עמוד 27

כ"י בתמוז, תשע"ה
13 ביולי, 2015

תיק : נובל אנרגי – MRI B

דו"ל + רשות + אישור מסירת

לכבוד
גב' אורנה פרימור
מנהלת תחום איכות הסביבה
נובל אנרגי מדיטרניאן

לכבוד
מר פטריק קוק
סמנכ"ל תפעול
נובל אנרגי מדיטרניאן

לכבוד
מר ביני זומר
מנכ"ל
נובל אנרגי מדיטרניאן

שלום רב,

הנדון : נובל אנרגי מדיטרניאן לימייד (NBL) - מסירת והיתר הזורמה (הפקת גז)ليس - MRI B

1. מצ"ב היתר מס' 1/2015 להזרמה (קיודוחי חיפוש גז ונפט) לים.
2. בכל מקרה של תקללה או חשש לריגינה באיכות המים המותרת להזרמה, יש לפנות למר ניר לינסקי, מפקח הגנת הסביבה הימית, טל' 050-6237601.
3. בכל מקרה של שינוי בנושאי תפקידים על פי היתר זה (מנכ"ל/איש קשר) יש לדוחו בכתב לייחידה הארצית להגנת הסביבה הימית בתוך שבוע ממועד השינוי (אהא סעיף 8ו להלן).
4. בהתאם להחלטת ועדת למתן היתר הזורמה מס' 107, על מקבל היתר לפרסט הזודה על קבלת היתר בשני עיתונים, בתוך חודש מקבלת היתר, ככל המפורט בסעיפים 8ט, 10יא' ונספח אי' להיתר.
5. ההיתר והרכב השפכים המעורבים לים יפורסמו באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה בכתובת : www.sviva.gov.il.
6. בעקבות תיקון של חוק מניעת זיהום הים ממוקורות יבשתיים, התשמ"ה-1988 ב- 2008, ראש הממונה להטיל עיצום כספי על הפרה של תנאי מתנאי היתר הזורמה לים וכן בשל אי דיווח.
7. בהתאם לתקנות למניעת זיהום הים ממוקורות יבשתיים (היטל למניעת זיהום הים), התשע"א-2011, אשר נכנסו לתוקף ב- 1/10/2011, יהיו חייבים כל בעלי החיירות בתשלום היטל בגין השפכים/קולחיס/תמלחות שהזרימו לים. התשלומים יבוצעו פעמיון, עד ל- 20 לחודש, בחודשים: ינואר, אפריל, יולי ואוקטובר כל שנה – עבור הרבעון שחלף ובהתאם להנחיות שפורסמו – ראה סעיפים 8י, 10יב' להיתר.

ברכה,

ד"ר אייריס ספראי
මמונה למניעת זיהום הים
משכים תעשייתיים

העתק:
מר דוד לפLER, מנכ"ל, המשרד להגנת הסביבה
מר יצחק בן דוד, סמנכ"ל בכיר לפיקוח והסברה ויור' הוועדה למתן היתירים, המשרד להגנת הסביבה
מר רני עמיר, מנהל יחידת הארצית להגנת הסביבה הימית, כאן
מר פרד ארווזיאן, סגן מנהל יחידת הארצית להגנת הסביבה הימית, כאן
ד"ר אילן מלטשר, מומנה למניעת זיהום הים ממוקורות יבשתיים, המשרד להגנת הסביבה
ד"ר דורור צוריאל, מרכז מדעי לניטור ומחקר בים, כאן
מר יגאל מלכון, ראש תחום משאבי אנרגיה בסביבה הימית, כאן
עו"ד אייריס שליט, הלשכה המשפטית, המשרד להגנת הסביבה
גב' ספאא חלב, יועצת לדיווח ובקורת נתוניים, כאן
מר שרייאל גילת, מרכז היטלים, כאן
מר אילן נסים, ראש אגף סביבה, מינהל אוצרות טבע, משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים
מר ניר לינסקי,גב' יעל שי, מר גדי בטלהיים, מפקח הנתן הסביבה הימית, כאן
מר זקיש צימרמן, מנהל רגולציה, נובל אנרגי מדיטרניאן לימייד
מר אלעד לוי, צוות אינטרנט, המשרד להגנת הסביבה

טי חשוון תשע"ג
25 אוקטובר, 2012
תיק: נובל אנרגי – לויתן 4
דו"ל + רשות + אישור מסירה

לכבוד
מר אוסון פרימן
מר עדן בן-צין
מנהל תחום איכוח הסביבה
nobel energi mediterraneo
סגן נשיא
נובל אנרגי מediterraneo

שלום רב,

הנדון: נובל אנרגי מediterraneo לימייד (NBL) - מסירת היתר הזרמה (קיוזת חיפוש) לים - "ווחלי"/לויתן 4

1. מצ"ב היתר מס' 59/2012 להזרמה (קיוזת חיפוש גז ונפט) לים.
2. מקבל החיתור יתאמס בتوزח חדש, פגשה במשדרנו עם צוות מק"י וכיימה החברה להציג מורהותת של תהליך קבלת האישורים וסוגי האישורים לשימוש בכימיקלים, בדגש על אלה בעלי מאפייני רעלילות אקלוגית / דוגות רעליות / מאפייני רעלות וכן להציג ודיין ב מבחני הרעליות המתבצעים. יש לפנות למורי בן נאור שלמה לתיאום הישיבה. באחריות נובל אנרגי.
3. מקבל החיתור יפנה למרכו תכניות ניטור ומחקר בים, ד"ר גיל זידנר (טל' 050-6237589), והוא פגשה לא יואר מ 16/12/2012 להציג ממצאי דו"ח ניטור הרקע ולקבלת הנחיות לניטור בסיום הקיזוז – ראה סעיף 2(2) להיתר.
4. איש הקשר לדיווח לקרה של תקלות ותיאום הוא מר ניר לוינסקי מפקח למניעת זיהום ים, טל' 6237601 – 050, ביפור: 03-6106666, מנוי מס' 52112.
5. בהתאם להחלטת ועדת ממתן היתר הזרמה מס' 107, על מקבל החיתור לפרסם הודעה על קבלת החיתור בשני עיתונים, בתוך חודש מקבלת החיתור, ככל המפורט בסעיף 10ח' ונספח אי להיתר.
6. החיתור והרכב השפכים המוזרמים לים יפורסמו באתר האינטראקטיבי של המשרד להגנת הסביבה בכתובת: www.sviva.gov.il.
7. בעקבות תיקון של חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988 ב- 2008, ראש הממונה להטיל עיצום כספי על הפרה של תנאי מתנה היתר ההזרמה לים וכן בשל אי דיווח כנדרש לפי סעיף 4 לחוק זה.
8. בהתאם לתקנות למניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים (היטל למניעת זיהום הים), התשע"א-2011, אשר נכנסו לתוקף ב- 1/10/2011, יהיו חייבם כל בעלי החיתורים בתשלום היטל בגין השפכים/קולחיהם/תמלחות שהזרמו לים. התשלום יבוצע פעמי רבבעון, עד ל- 20 לחודש, בחודשים: ינואר, אפריל, يولיא ו אוקטובר כל שנה – עבור הרבעון שחלף ובהתאם להנחיות שפורסמו – ראה סעיפים 8יג', 10ט' להיתר.

בברכה,

ד"ר ארירס ספראי
ממונה מניעת זיהום הים
שפכים תעשייתיים

העתקים:
עו"ד אלונה שפר, מנכ"לית, המשרד להגנת הסביבה
מר יצחק בן דוד, סמנכ"ל בכיר לאכיפה וויר הועדה לממתן היתרונות, המשרד להגנת הסביבה
מר רני עמיר, ראש אגף ים וחופים, כאן
מר גדיBINSTEOK, סגן ראש אגף ים וחופים, כאן
ד"ר אילן מלסטר, ממונה מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, כאן
ד"ר גיל זידנר, מרכז מידע למניעת זיהום הים, כאן
מר פרד ארזואן, מרכז מידע למניעת זיהום הים, כאן
עו"ד ארירס שליט, הלשכה המשפטית, המשרד להגנת הסביבה
מר ניר לוינסקי, מושך אריאל, מפקח למניעת זיהום ים, כאן
מר אילן רום, מרכז דיווח ובקשה, כאן
מרכז התקיטים, כאן
מר אילן ניסים, ראש אגף בטיחות וסביבה, משרד האנרגיה והמים
מר אילן טולובייב, צוות אינטראקטיבי, המשרד להגנת הסביבה
גב' טניה טולובייב, צוות אינטראקטיבי, המשרד להגנת הסביבה

נספח 4

**העתק מכתב נלווה לבקשת
להיתר פליטה לאסדת לוויתן
מיום 13.11.16
עמוד 30**

Ackerstein Towers, Building D
12 Abba Eben Boulevard
P.O Box 12890
Herzlia Pituach, 46725
Israel
Tel: +972 (0)9 951 6565
Fax: +972 (0)9 955 3410
www.nobleenergyinc.com

noble energy
mediterranean ltd.
a subsidiary of noble energy, inc.

13 נובמבר 2016

לכבוד
גב' רעות רב**י**
ראש תחום אנרגיה
אגף איכות אויר ו שינוי אקלים
משרד הגנת הסביבה
NEM-OP-NEM-MOE-LTR-0248

רעות שלום,

הנדון: אסדת לויתן – בקשה להיתר פליטה

מצורפת בזאת בקשה להיתר פליטה לאסדת הגז המתוכננת – אסדת לויתן, המתוכננת להתחילה לפעול במהלך 2019.

הבקשה הוכנה בהתאם להנחיות המומונה לטיפול בבקשתה להיתר פליטה לפי סעיף 9(א) לתקנות אויר נקי (התירiy פליטה), התשי"ע – 2010, מהדורה 4, ספטמבר 2014.

בקשה הכוללת חלקים מסומנים ומושחרים תועבר למשרד להגנת הסביבה בחודש הקרוב. בהתאם לשיחתנו ועל מנת למנוע כפילויות במידע, פרקים 2.1.6-2.1.8 יוסדרו במסגרת היתר ההזרמה ליט.

אטילה פרימור

מנהל תחום סביבה

העתק:
בנימין זומר, ז'קייש צימרמן, עדו בן ציון, מיטל בלמס – נובל אנרגי
אבי מושל